

BS/135/2012

**PREFERENCJE PARTYJNE
W PAŹDZIERNIKU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w pierwszej dekadzie października¹, udział w nich wzięłoby – według własnych deklaracji – 59% ankietowanych, dokładnie tyle samo co w ubiegłym miesiącu. Chęć uczestnictwa Polaków w życiu politycznym utrzymuje się zatem na dość wysokim poziomie – wyższym niż na początku tego roku. Od sierpnia systematycznie maleje liczba osób, które z góry odrzucają możliwość pójścia na głosowanie.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	I 2012	II 2012	III 2012	IV 2012	V 2012	VI 2012	VII 2012	VIII 2012	IX 2012	X 2012
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	57	57	55	56	57	60	58	56	59	59
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	16	14	17	17	14	15	14	16	15	17
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	26	29	28	27	29	25	28	29	26	24

Od dwóch miesięcy obserwujemy wyraźny spadek notowań ugrupowania premiera Donalda Tuska. W październiku chęć głosowania na PO wyraziła nieco ponad jedna czwarta zdeklarowanych uczestników wyborów (28%). W porównaniu z wrześniem to spadek o 3 punkty procentowe, natomiast od sierpnia (co prawda wyjątkowo korzystnego dla PO) – o 8 punktów. Na drugim miejscu w rankingu partii politycznych znajduje się PiS, na który chce głosować prawie jedna czwarta wyborców zapowiadających pewny udział w hipotetycznych wyborach (24%, w stosunku do września wzrost o 1 punkt). W notowaniach PiS można zauważyć w ostatnich dwóch miesiącach minimalny trend wzrostowy, także z dłuższej perspektywy – ostatnich czterech miesięcy – widać, że liczba zwolenników tego ugrupowania jest teraz wyższa niż w pierwszym półroczu tego roku.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (269) przeprowadzono w dniach 4 – 10 października 2012 roku na liczącej 1007 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wyniki pozostałych ugrupowań się nie zmieniły. Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w tym miesiącu, swoich przedstawicieli w parlamencie miałyby jeszcze SLD (8%) oraz PSL (5%). Poniżej wyborczego progu po raz drugi z rzędu znalazły się natomiast Ruch Palikota (4%). Do parlamentu nie weszliby także przedstawiciele Solidarnej Polski (3%). W październiku swoich zwolenników znalazły jeszcze Nowa Prawica oraz Polska Partia Pracy (po 1%).

Istotną zmianą w porównaniu z ubiegłym miesiącem jest dalszy wzrost liczby wyborców niezdecydowanych. Obecnie prawie jedna czwarta osób, które chciałyby wziąć udział w głosowaniu (24%), deklaruje, że nie wie, komu udzieliłaby swojego poparcia. W porównaniu z wrześniem odsetek wyborców niezdecydowanych zwiększył się o 3 punkty, a od sierpnia – o 8 punktów. Liczba niezdecydowanych wyborców jest obecnie najwyższa od czasu wyborów w 2011 roku.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	I 2012	II 2012	III 2012	IV 2012	V 2012	VI 2012	VII 2012	VIII 2012	IX 2012	X 2012
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	40	33	29	29	27	32	32	36	31	28
Prawo i Sprawiedliwość	18	19	23	22	21	20	25	22	23	24
Sojusz Lewicy Demokratycznej	4	8	8	9	12	9	9	8	8	8
Polskie Stronnictwo Ludowe	7	7	8	5	7	6	4	6	5	5
Ruch Palikota	8	9	8	6	7	3	5	5	4	4
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	2	3	3	4	3	3	3	2	3	3
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	2	2	2	3	2	1	1	2	1	1
Polska Partia Pracy	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1
Polska Jest Najważniejsza	1	2	0	1	1	1	2	1	2	0
Prawica Rzeczypospolitej	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
Inne	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2
Trudno powiedzieć	16	15	17	21	18	22	18	16	21	24
N=	592	564	548	554	569	603	553	564	569	584

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

W październiku w rankingu partii politycznych odnotowaliśmy dwie istotne, choć jeszcze nie rewolucyjne zmiany. Drugi miesiąc z rzędu spadło poparcie dla rządzącej partii – PO, jednocześnie zaś wzrósł odsetek wyborców, którzy nie mogą się zdecydować, na które ugrupowanie oddać swój głos. Warto zauważyć, że dzieje się to w sytuacji względnie dużego zainteresowania uczestnictwem w demokratycznych procedurach, a więc oznacza, że Polacy mimo diagnozowanego kryzysu nie są specjalnie zniechęceni czy apatyczni, choć w dużym stopniu towarzyszy im poczucie braku dobrego wyboru politycznego. Obecny układ sił na scenie politycznej wskazuje na słabnięcie społecznego poparcia dla rządzących i zapowiada możliwość zmiany (ale jej jeszcze nie przesądza). Chociaż nadal na czele rankingu znajduje się PO, to poparcie dla najważniejszego jej konkurenta – PiS – jest niższe tylko o 4 punkty procentowe, podczas gdy w sierpniu różnica wynosiła aż 14 punktów. Jednocześnie wielu Polaków nie decyduje się na popieranie żadnej z partii, czeka, obserwuje rozwój sytuacji i prawdopodobnie z uwagą śledzić będzie wydarzenia najbliższych miesięcy.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		59	17	24	1002
Płeć	Mężczyźni	64	16	20	477
	Kobiety	55	18	27	525
Wiek	18-24 lata	58	18	24	126
	25-34	57	19	24	205
	35-44	51	30	19	144
	45-54	61	12	27	164
	55-64	63	12	24	205
	65 lat i więcej	63	13	24	157
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	20	25	378
	Miasto do 20 tys.	61	14	25	151
	20-100 tys.	64	15	22	194
	101-500 tys.	58	19	23	172
	501 tys. i więcej mieszk.	66	12	22	106
Wykształcenie	Podstawowe	51	16	32	196
	Zasadnicze zawodowe	52	19	29	257
	Średnie	61	18	22	353
	Wyższe	74	14	12	195
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	18	9	93
	Średni personel, technicy	58	30	11	42
	Pracownicy adm.-biurowi	71	12	17	74
	Pracownicy usług	55	21	24	57
	Robotnicy wykwalifikowani	45	19	35	110
	Robotnicy niewykwalifik.	46	22	32	49
	Rolnicy	60	19	21	62
	Pracujący na własny rach.	66	20	13	41
Bierni zawodowo	Renciści	59	11	30	60
	Emeryci	64	11	24	232
	Uczniowie i studenci	64	15	20	57
	Bezrobotni	46	22	32	56
	Gospodynie domowe i inni	49	19	32	69
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	16	15	129
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	19	19	84
	sekt. pryw. poza rolnict.	53	22	25	243
	prywatnym gosp. rolnym	58	19	24	55
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	50	18	32	141
	501-750	54	20	26	121
	751-1000	50	23	27	155
	1001-1500	65	13	22	173
	Powyżej 1500 zł	76	8	17	195
Ocena własnych war. mater.	Złe	52	19	29	163
	Średnie	55	18	27	470
	Dobre	67	15	18	369
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	15	16	54
	Raz w tygodniu	64	14	22	456
	1-2 razy w miesiącu	55	24	21	135
	Kilka razy w roku	49	20	31	241
	W ogóle nie uczestniczy	63	13	24	115
Poglądy polityczne	Lewica	70	7	24	183
	Centrum	55	20	25	333
	Prawica	73	15	12	261
	Trudno powiedzieć	41	24	36	224

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					
		Nowa Prawica Janusza Korwin- -Mikkego	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PJN)	Polska Partia Pracy – Sierpień '80 (PPP)	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawied- liwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	28	0	1	5	24
Płeć	Mężczyźni	2	26	0	1	7	23
	Kobiety	0	30	0	1	3	24
Wiek	18-24 lata	7	28		2		22
	25-34	2	32			6	16
	35-44		30		2	8	15
	45-54		23		1	6	29
	55-64		28	1		5	26
	65 lat i więcej		24		2	5	31
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	19	1	1	7	26
	Miasto do 20 tys.		29			5	18
	20-100 tys.		32		2	3	27
	101-500 tys.	3	29		1	4	23
	501 tys. i więcej mieszk.	2	43	1		3	19
Wykształcenie	Podstawowe	1	15		3	9	31
	Zasadnicze zawodowe		24	0		4	27
	Średnie	1	30	1	1	6	23
	Wyższe	2	37			3	15
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	39			4	15
	Średni personel, technicy	3	18			5	28
	Pracownicy adm.-biurowi		33	1		4	10
	Pracownicy usług	5	35				21
	Robotnicy wykwalifikowani		25			4	25
	Robotnicy niewykwalifik.		22	3			29
	Rolnicy		4			18	32
	Pracujący na własny rach.		41			8	22
Bierni zawodowo	Renciści		26			8	26
	Emeryci		27		1	5	28
	Uczniowie i studenci	4	28		4		24
	Bezrobotni	3	25	2	7	6	21
	Gospodynie domowe i inni	4	25			4	28
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		27	1		4	26
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	1	38			4	26
	sekt. pryw. poza rolnict.	2	33	0		3	11
	prywatnym gosp. rolnym		5			19	37
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		8		2	6	38
	501-750	3	19			7	29
	751-1000		26		2	8	23
	1001-1500	1	30		1	3	28
	Powyżej 1500 zł	0	39	1		6	15
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	13	1	2	4	30
	Średnie	2	26	0	1	5	26
	Dobre	1	35	0	1	5	19
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		8			2	52
	Raz w tygodniu	1	23	1	0	6	29
	1-2 razy w miesiącu		25		4	8	15
	Kilka razy w roku	1	37		1	4	13
	W ogóle nie uczestniczy	2	45				13
Poglądy polityczne	Lewica		32	0		4	11
	Centrum	1	36	0	3	7	13
	Prawica	3	22	0		3	46
	Trudno powiedzieć		18			6	17

Tabela 2 (cd.)

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Ruch Palikota (RP)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		4	8	3	2	24	584
Płeć	Mężczyźni	5	10	4	1	21	298
	Kobiety	3	5	2	2	28	286
Wiek	18-24 lata	12	9	2		19	73
	25-34	7	8	4	1	26	116
	35-44	3	2	5	2	32	70
	45-54	1	6	3	2	29	99
	55-64	2	10	3	2	22	129
	65 lat i więcej	1	10	4	2	21	96
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	7	3	1	32	202
	Miasto do 20 tys.	4	13	1		29	92
	20-100 tys.	6	7	0	2	21	122
	101-500 tys.	4	9	9	5	14	100
	501 tys. i więcej mieszk.	6	3	4	2	17	69
Wykształcenie	Podstawowe	2	5	3	2	27	99
	Zasadnicze zawodowe	2	9	3	1	31	130
	Średnie	4	9	3	2	20	213
	Wyższe	7	7	4	2	24	142
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	4	1	4	25	66
	Średni personel, technicy	6	8	5	2	25	24
	Pracownicy adm.-biurowi	4	12	7	4	24	53
	Pracownicy usług		2		2	36	31
	Robotnicy wykwalifikowani		11	4	1	30	47
	Robotnicy niewykwalifik.	6	6			34	22
	Rolnicy	4		6		36	36
	Pracujący na własny rach.		5	7		17	27
Bierni zawodowo	Renciści	6	6			28	35
	Emeryci	1	12	3	2	20	146
	Uczniowie i studenci	8	12			20	36
	Bezrobotni	4	8	7		16	26
	Gospodynie domowe i inni	13		4		21	34
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3	6	2	3	27	87
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		3	7	3	17	51
	sekt. pryw. poza rolnict.	7	9	3	2	30	128
	prywatnym gosp. rolnym	5				35	30
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	2	3	2		40	70
	501-750	5	6	3		27	64
	751-1000	6	10	2	2	21	76
	1001-1500	3	9	2	4	17	113
	Powyżej 1500 zł	6	8	4	2	19	146
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	10	5	2	27	85
	Średnie	3	7	4	2	25	253
	Dobre	4	8	3	2	23	246
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			5	10	22	37
	Raz w tygodniu	1	6	4	1	27	287
	1-2 razy w miesiącu	4	8	3	3	30	70
	Kilka razy w roku	7	8	2	1	25	118
	W ogóle nie uczestniczy	11	16	1	1	11	72
Poglądy polityczne	Lewica	8	25	3	1	16	128
	Centrum	3	6	0	1	29	180
	Prawica	2	1	6	4	14	188
	Trudno powiedzieć	5		3	1	50	89